

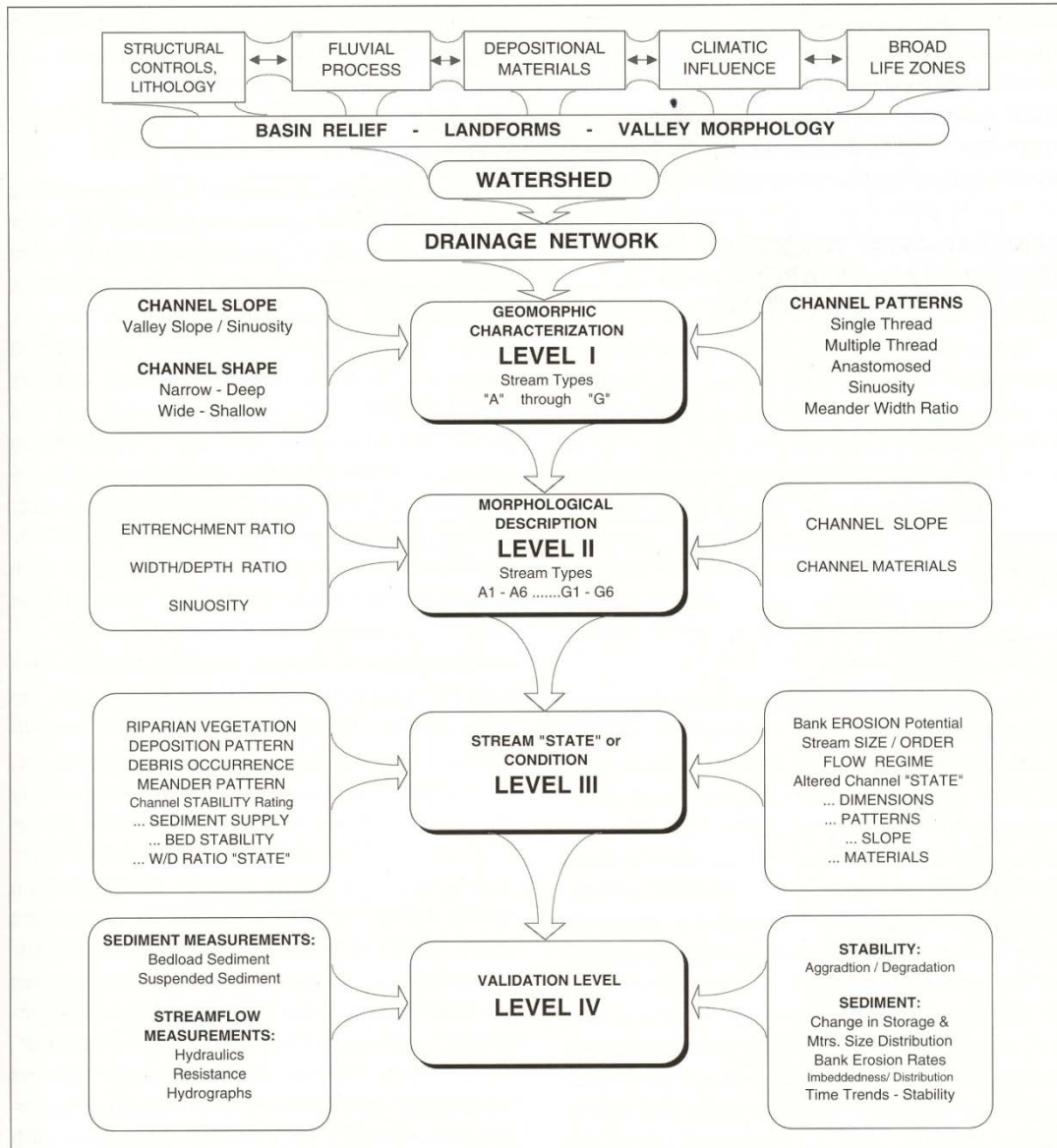
Zdeněk Máčka

z8308 Fluviální geomorfologie (3)

Geomorfologické klasifikace vodních toků

Dave Rosgen (1994) – Applied River Morphology, Wildland Hydrology, Pagosa Springs

klasifikace o čtyřech hierarchických úrovních

jádrem jsou úrovně I a II

- level I

fyzickogeografické poměry povodí
vymezení základních typů

- level II

specifikace základního typu

- level III

aktuální stav koryta

- level IV

časové změny koryta

GEOMORPHIC CHARACTERIZATION

LEVEL I

STREAM TYPES "A" through "G"

...ENTRENCHMENT

...PATTERNS

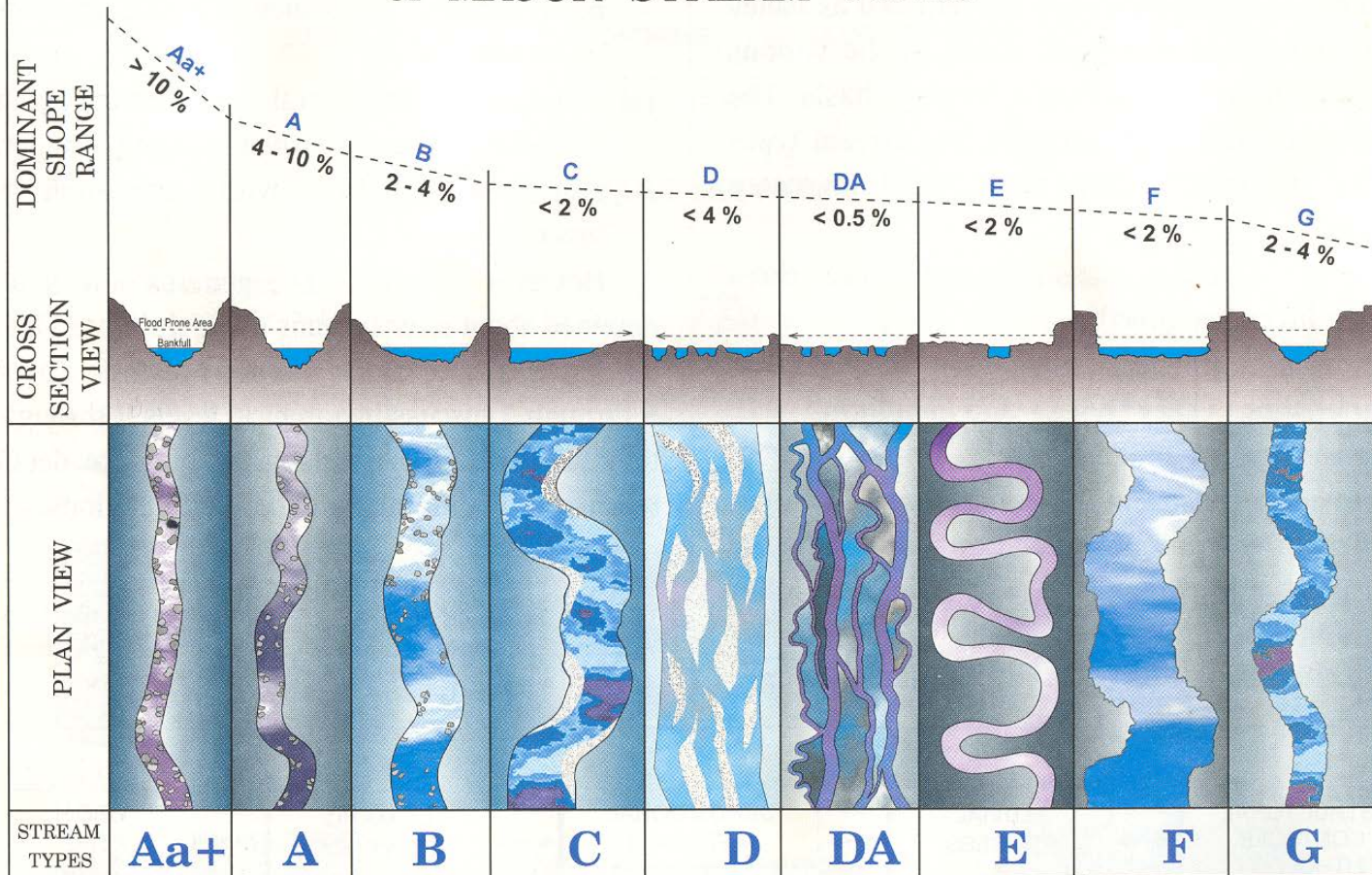
- Single Thread Channels
- Multiple Thread Channels
- Anastamosed Channels

...SLOPE (Valley Slope / Sinuosity)

...SHAPE Narrow/Deep v.s. Shallow/Wide

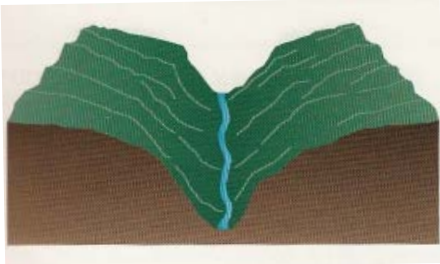
Level I: určení základních kategorií koryt

LONGITUDINAL, CROSS-SECTIONAL and PLAN VIEWS of MAJOR STREAM TYPES

Součástí level I je klasifikace údolních tvarů (typy údolí): I až XI

I: A, G

II: B, G

III: A, G, D, B

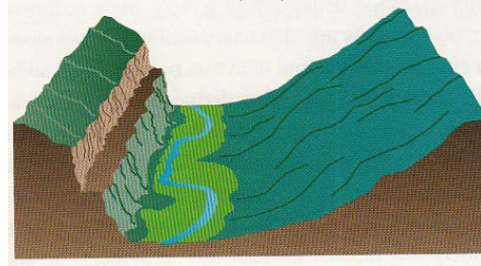
IV: F, C

V: D, C

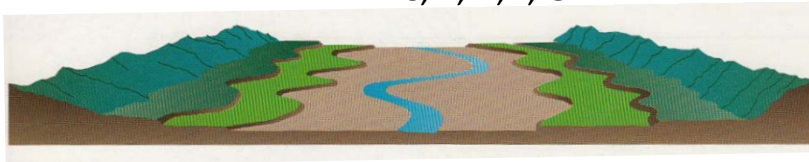
VI: B, G, C

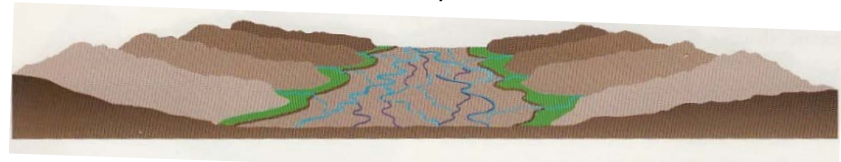
VII: A, G

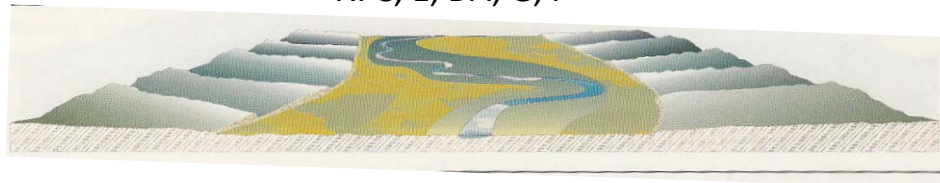
VIII: C, E, D, F, G

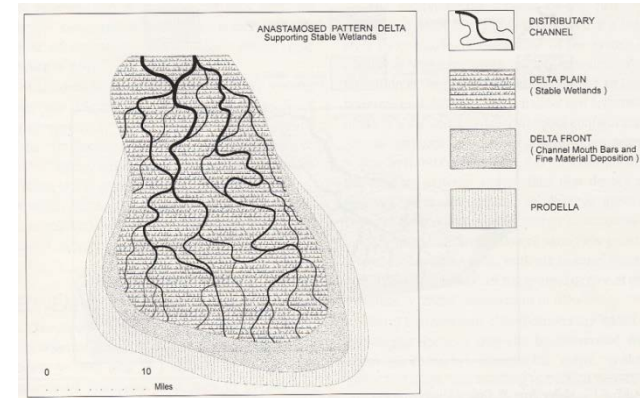
IX: C, D

X: C, E, DA, G, F

XI: DA, D, C, E

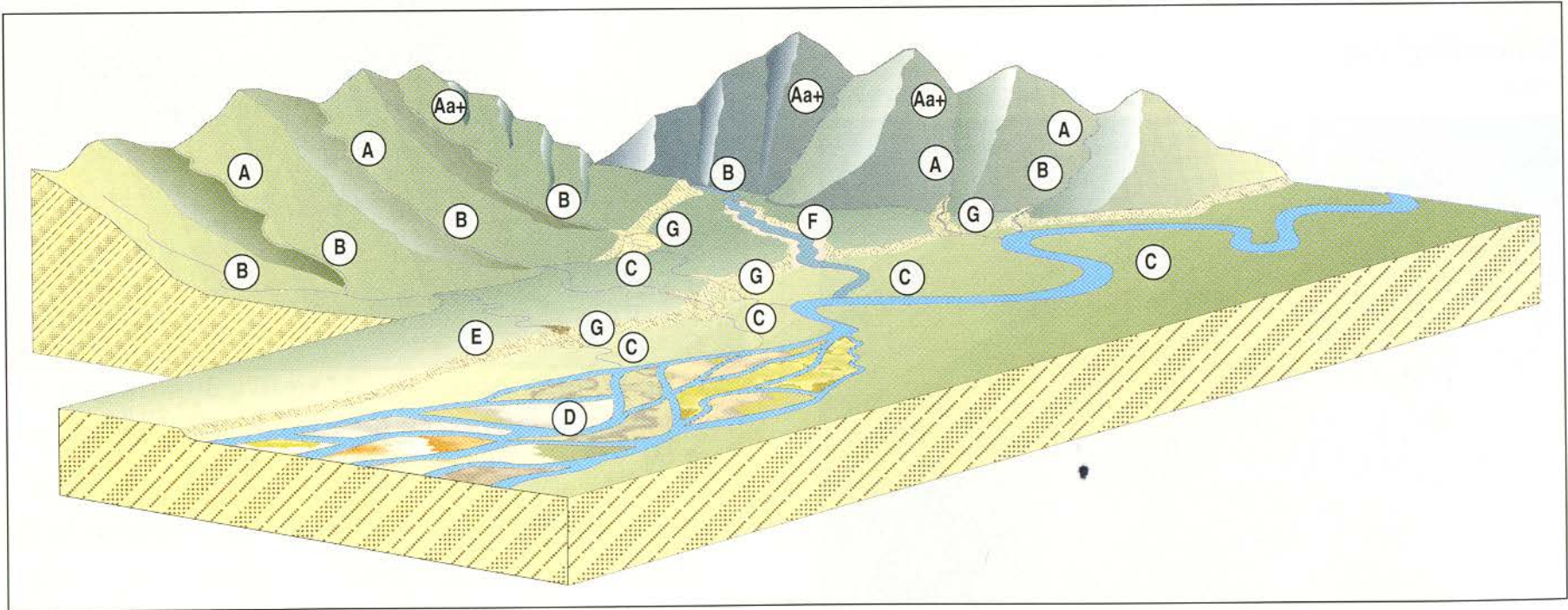
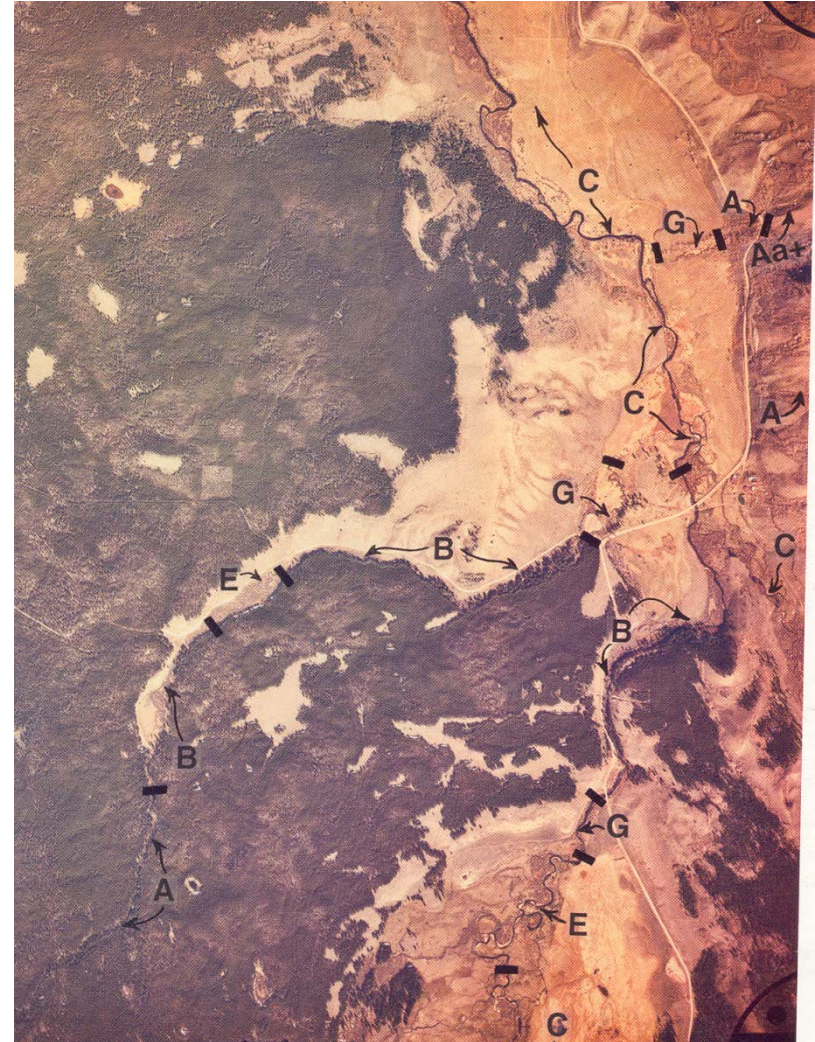
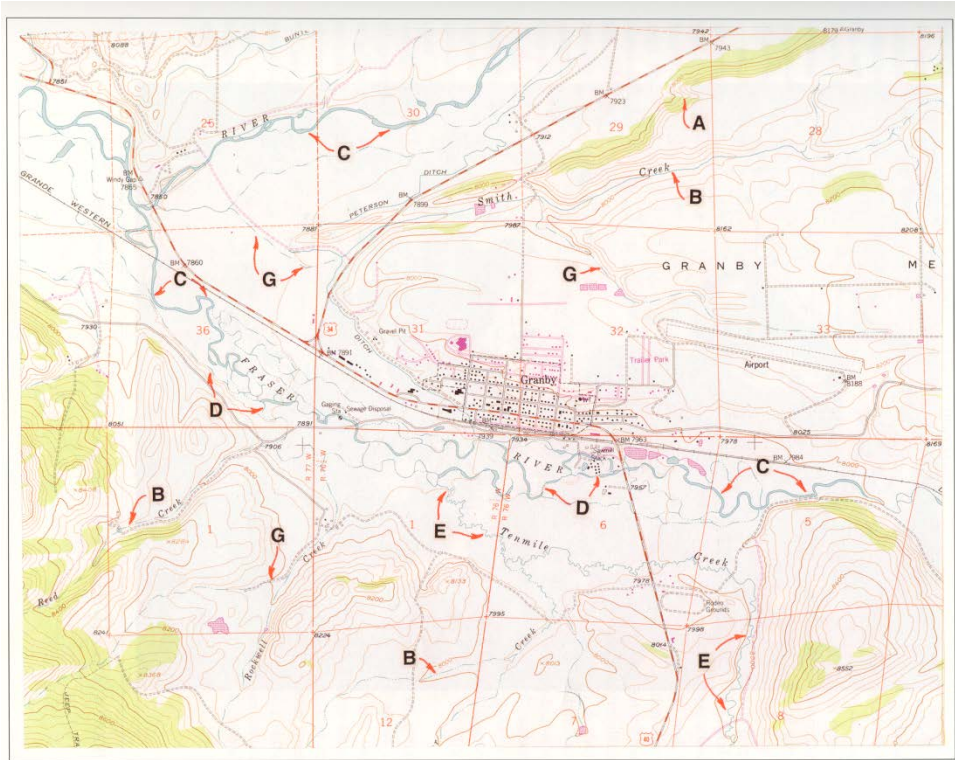

FIGURE 4-22. Example of broad level delineation of stream types at Level I.

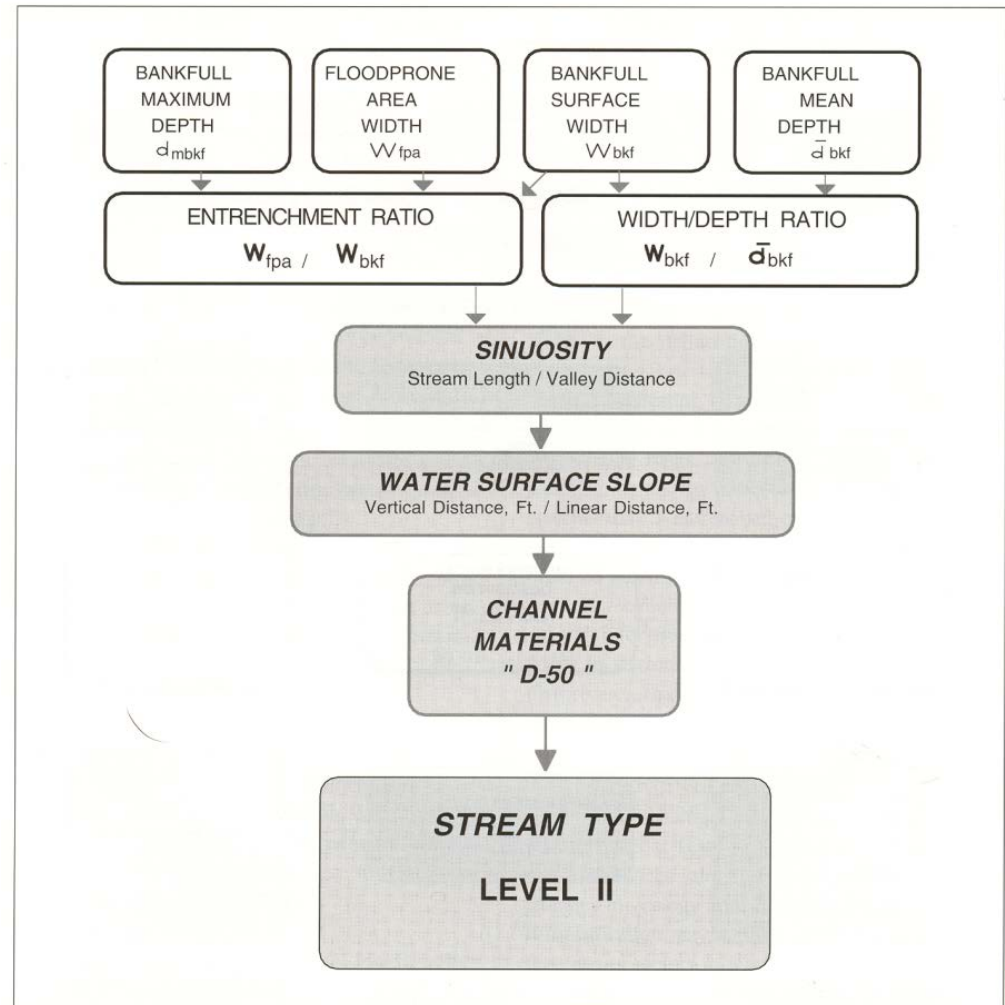
Level I: Analýza topografických map a leteckých snímků, zařazení koryta do základního typu Aa+ až G

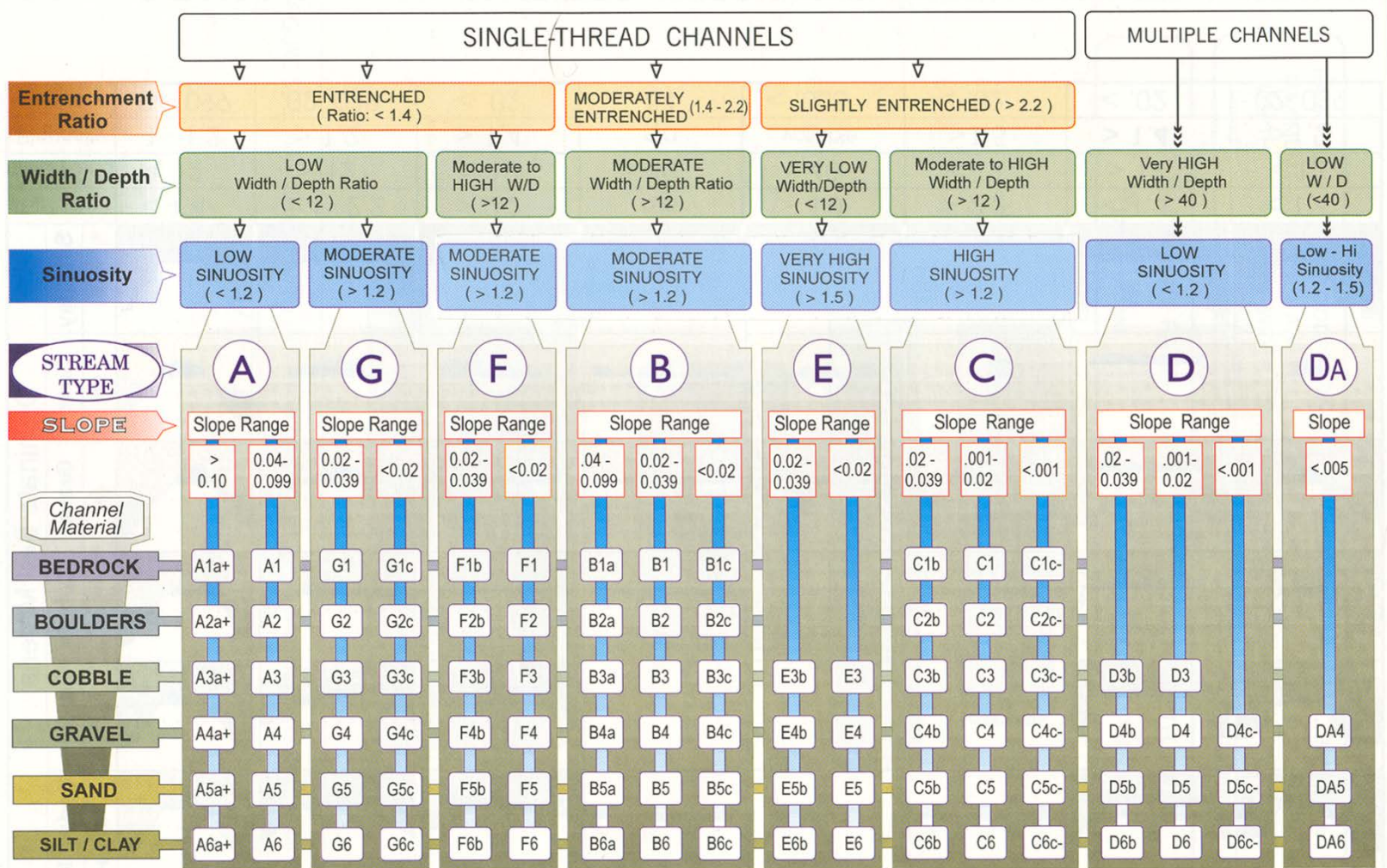
Level II: Upřesnění základního typu koryta – nezbytné parametry

Stanovení parametrů koryta:

- Maximální hloubka
- Šířka nivy
- Šířka koryta
- Průměrná hloubka
- Koeficient zahloubení
$$w_{fpa}/w_{bkf}$$
- Koeficient tvaru koryta
$$w_{bkf}/\bar{d}_{bkf}$$
- Křivolakost
- Sklon vodní hladiny
- Materiál tvořící dno a břehy

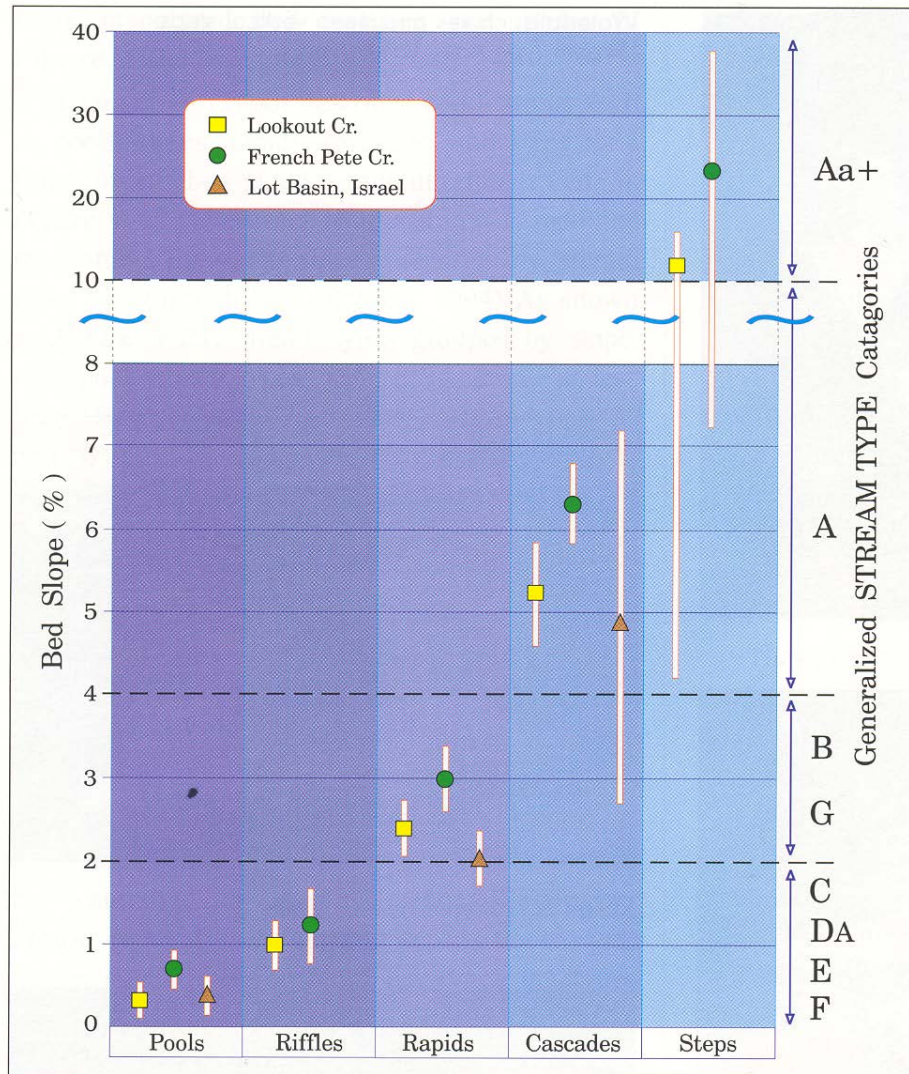

Level II: Upřesnění základního typu koryta – přehled typů

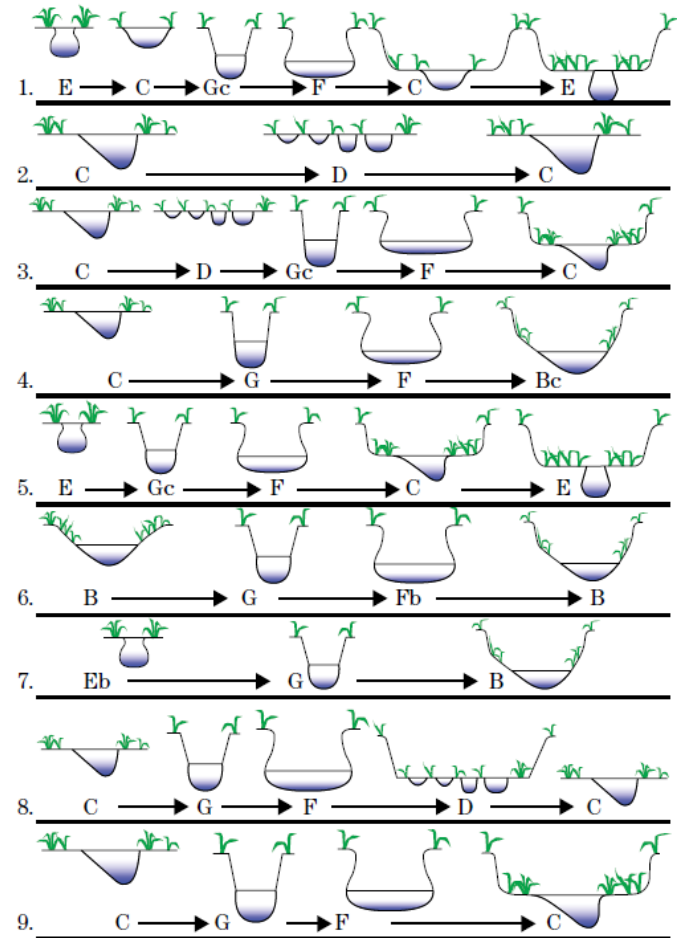

KEY to the **ROSGEN** CLASSIFICATION of NATURAL RIVERS. As a function of the "continuum of physical variables" within stream reaches, values of **Entrenchment** and **Sinuosity** ratios can vary by +/- 0.2 units; while values for **Width / Depth** ratios can vary by +/- 2.0 units.

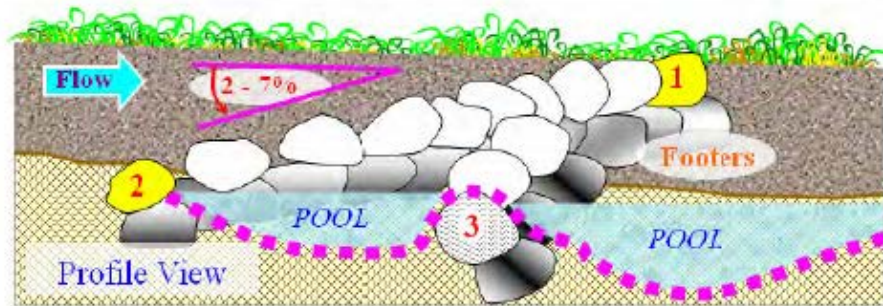
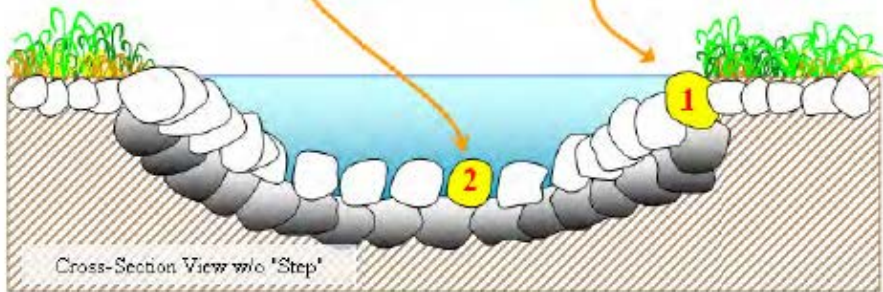
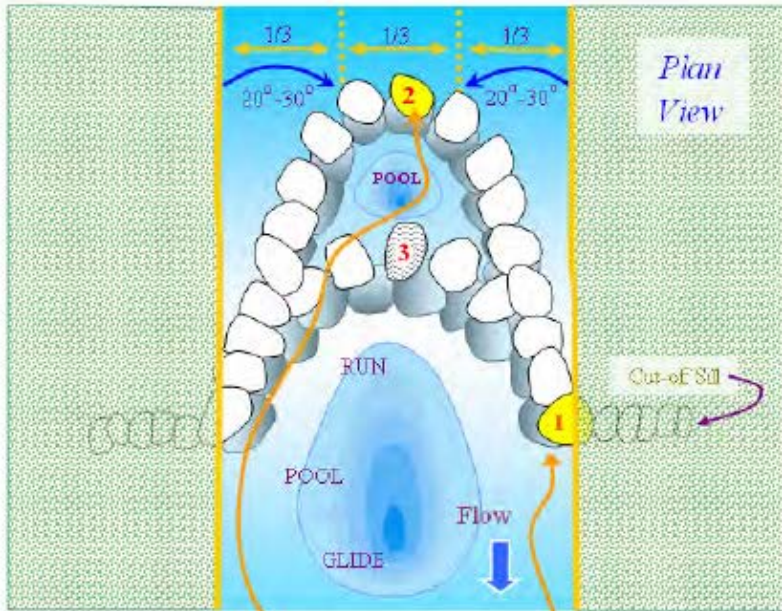
Vztah typu koryta a dnových forem

Scénáře sukcese korytových typů

Rosgen's natural channel design

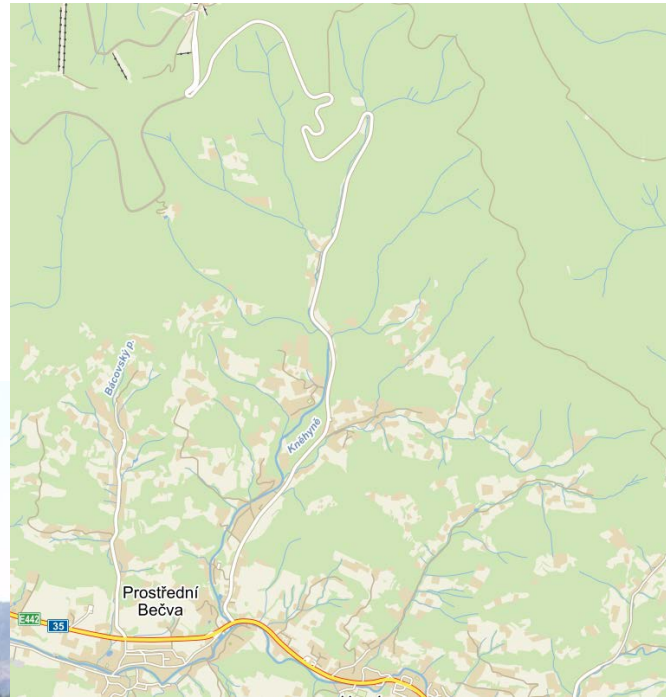
ROSGEN WARS

natural channel design

Proč jsou z toho vodohospodáři nadšení? Proč tím akademici opovrhují?

Rosgenovská revitalizace Kněhyně (přítok Bečvy), realizace 2003–04

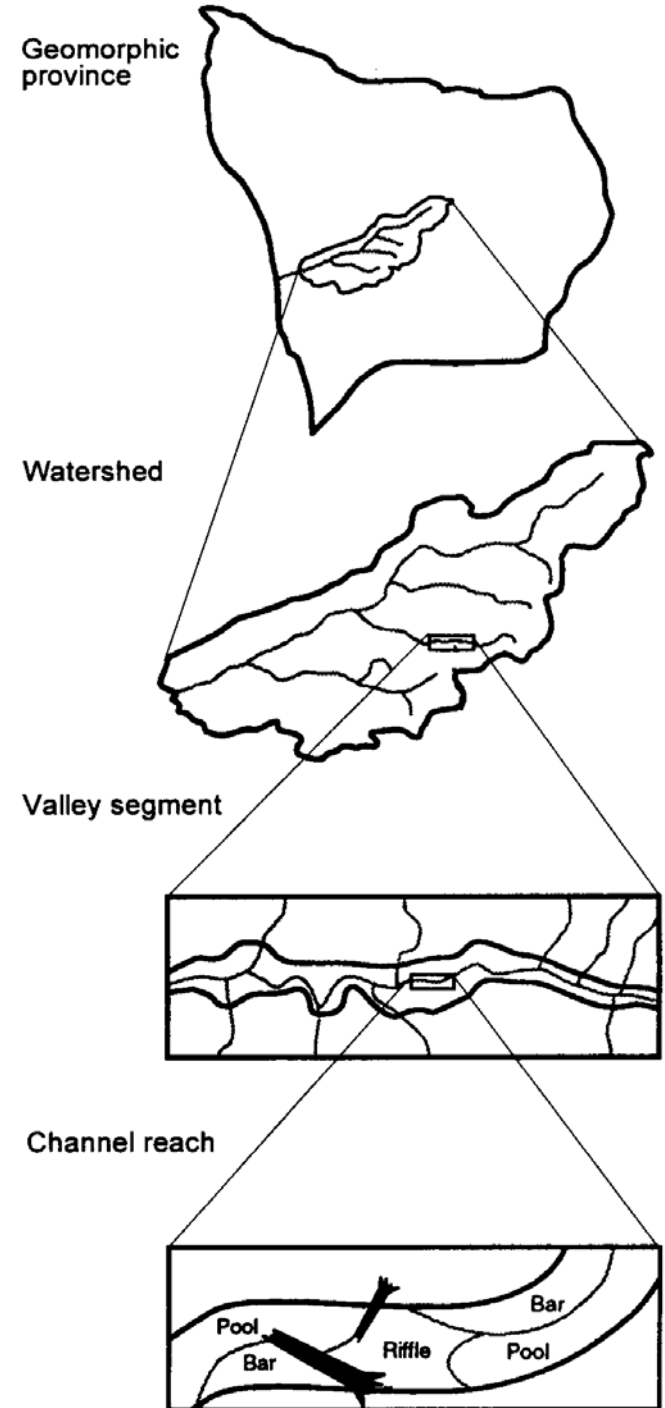
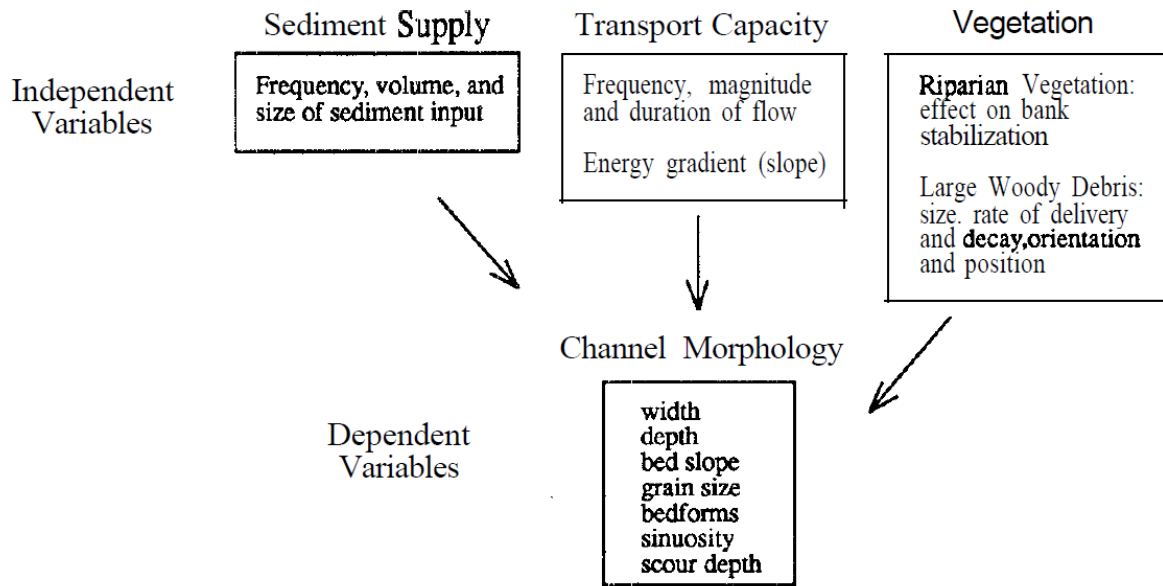

ř. km 2,138 – 2,423

Upravené koryto výše proti proudu

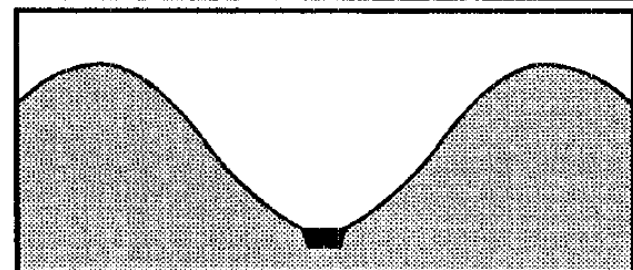
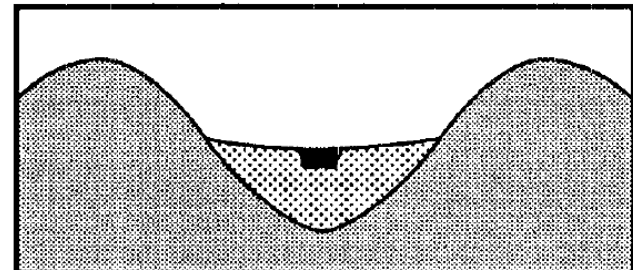
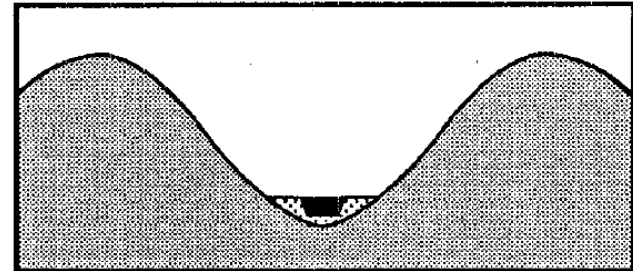
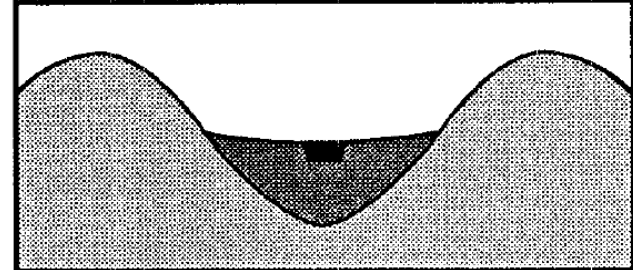
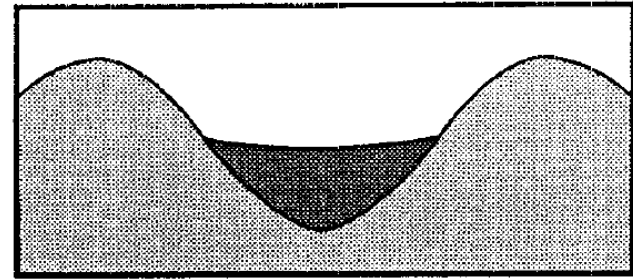
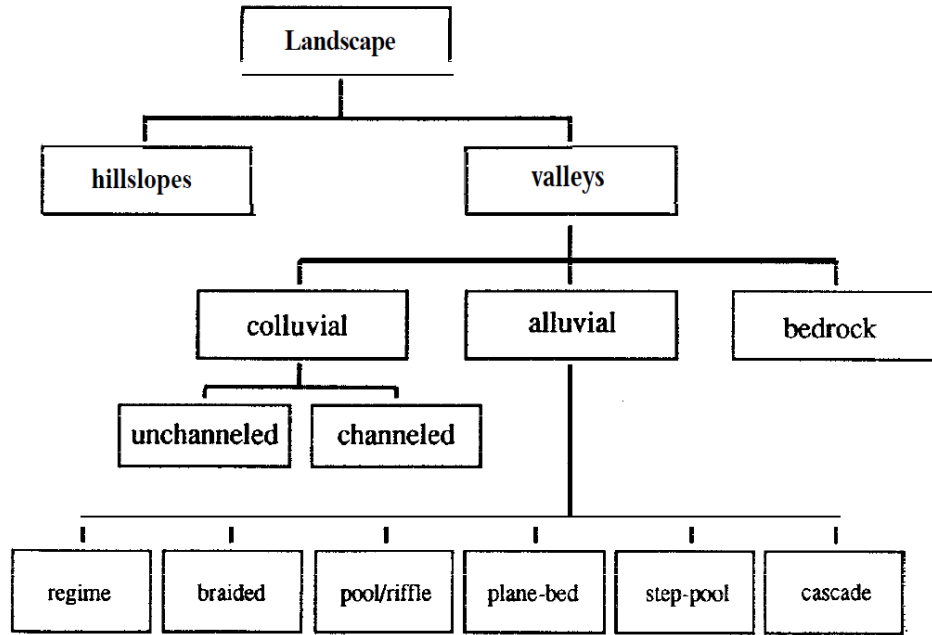
*David R. Montgomery –
John M. Buffington (1993, 1997)*

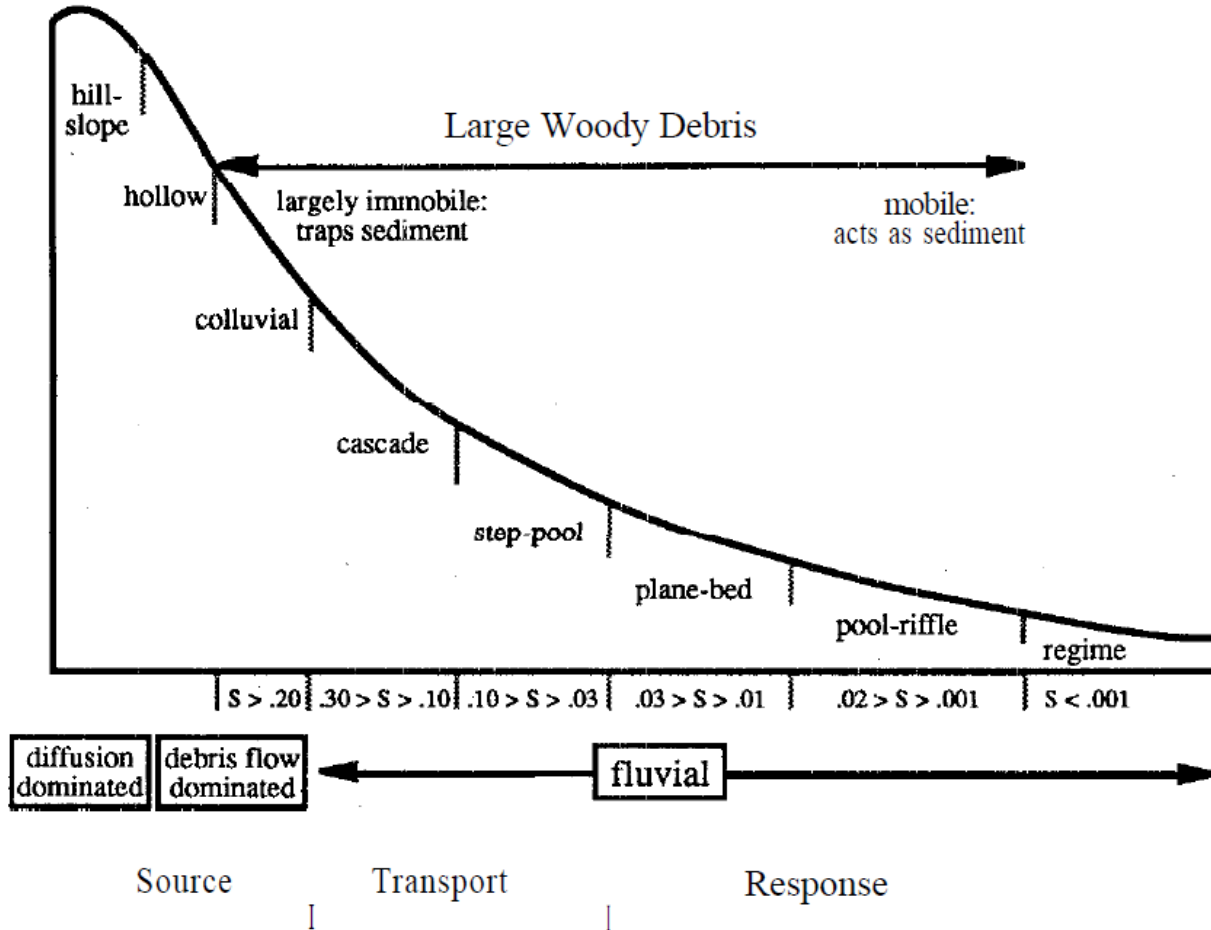
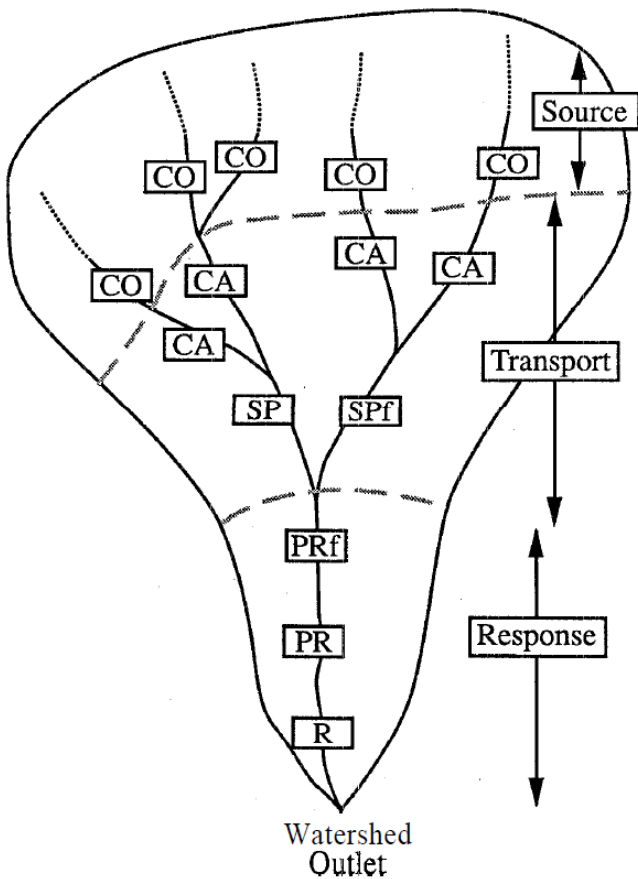
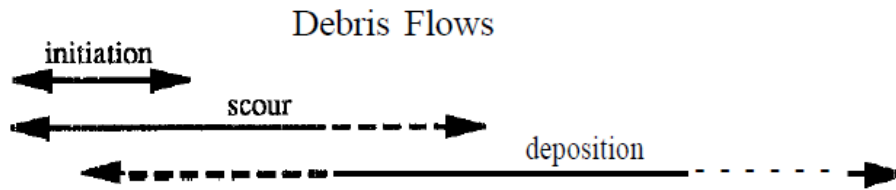
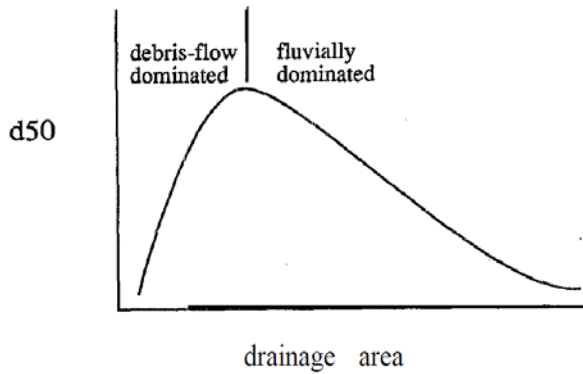

-Watershed

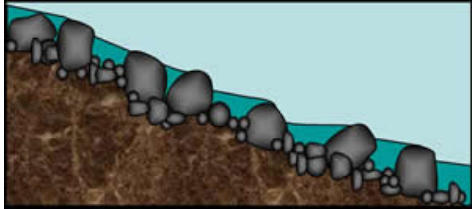
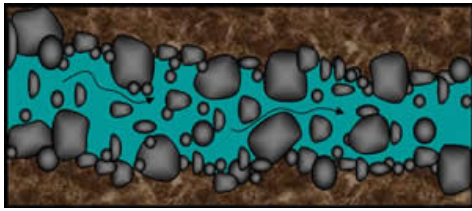
Valley Segment

Channel Reach

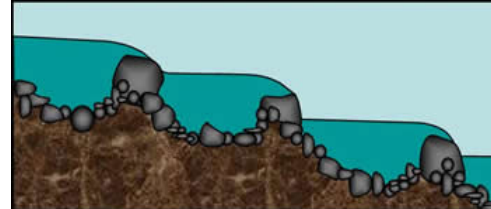
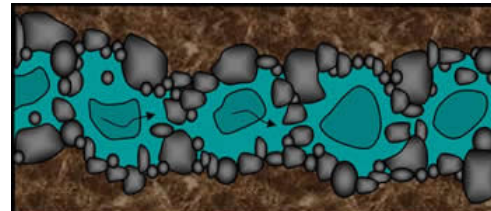

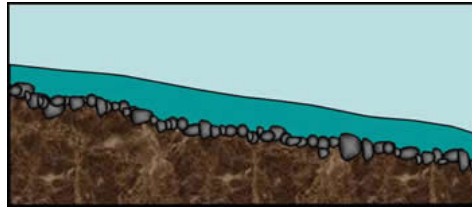
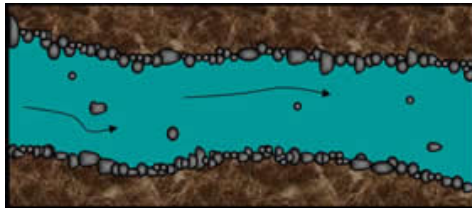
CASCADE

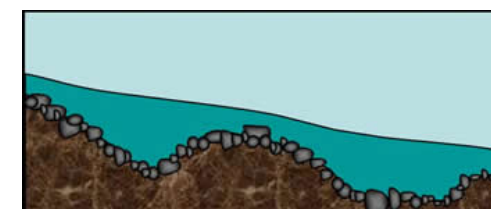
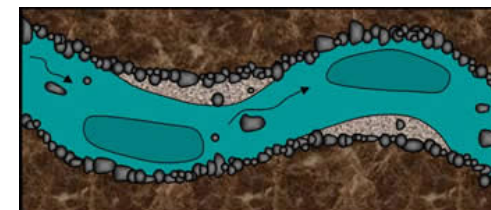
STEP-POOL

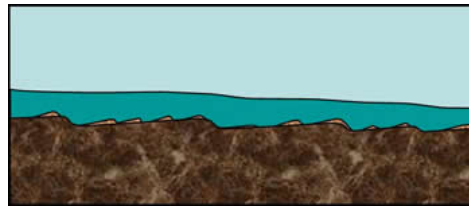
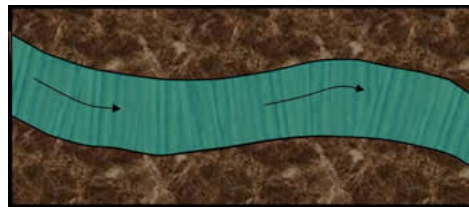
PLANE BED

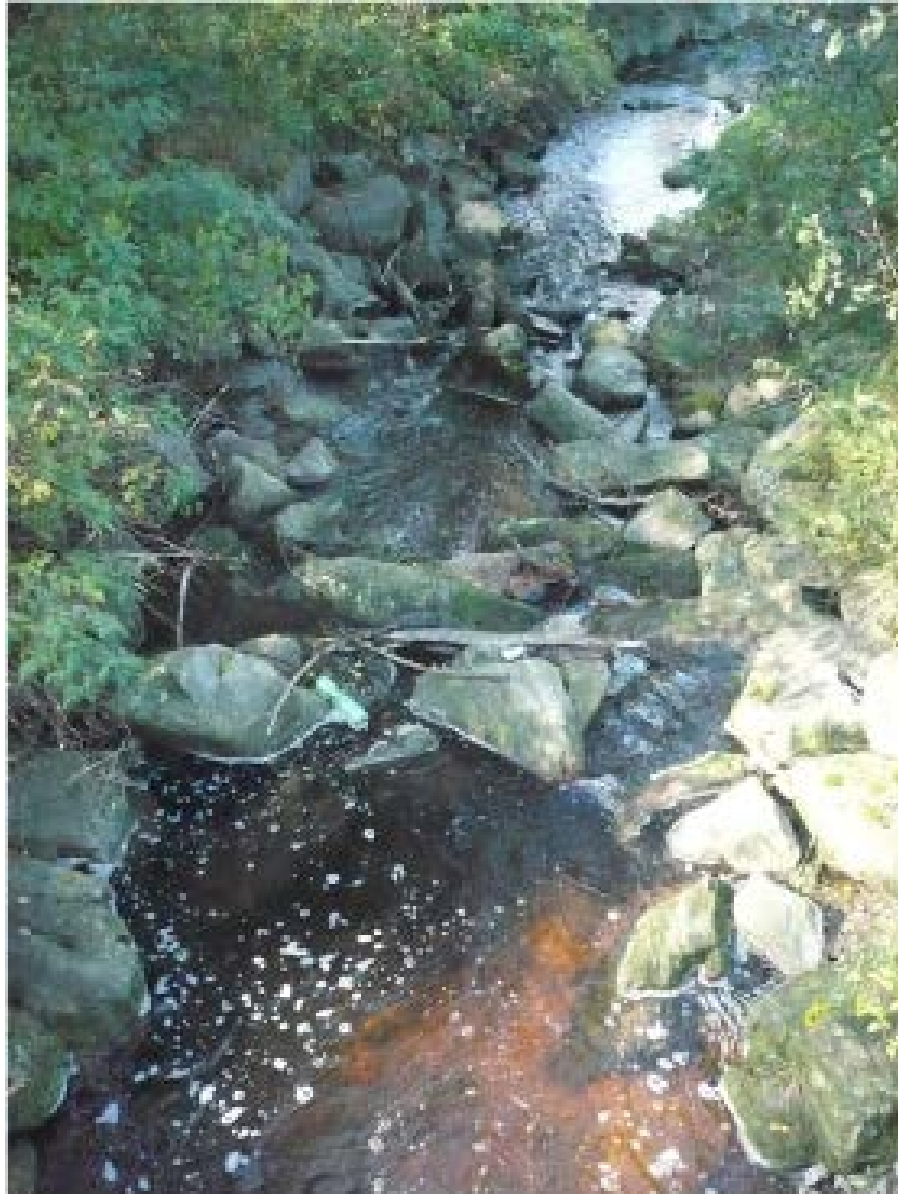
POOL-RIFFLE

REGIME

Příklady geomorfologických typů koryta z pramenných zdrojnic Svatky

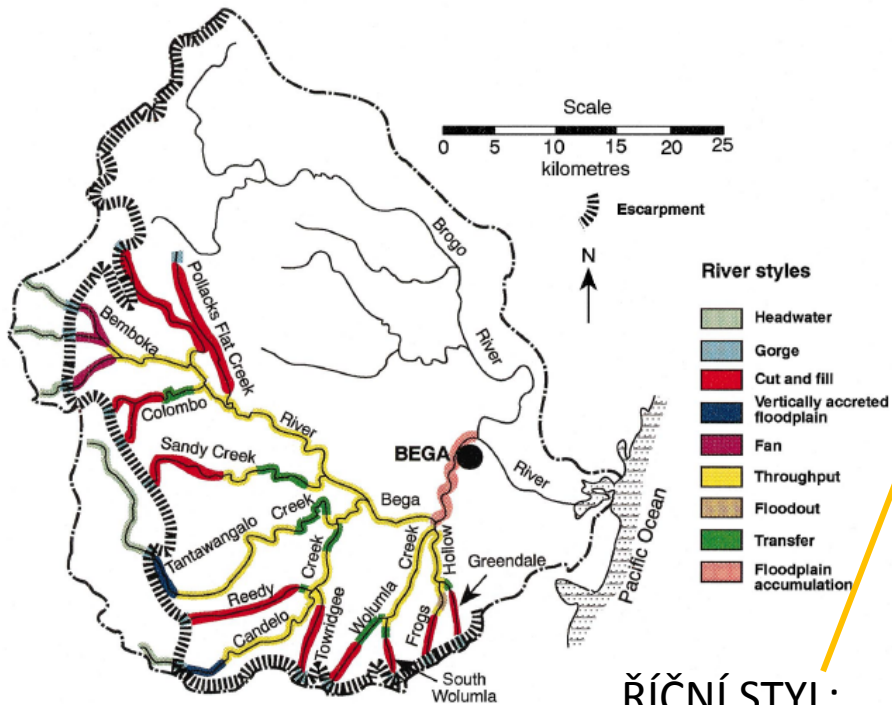

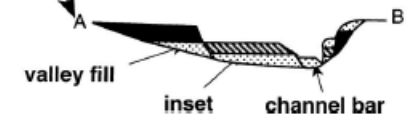
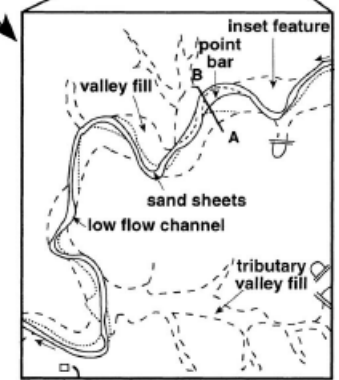
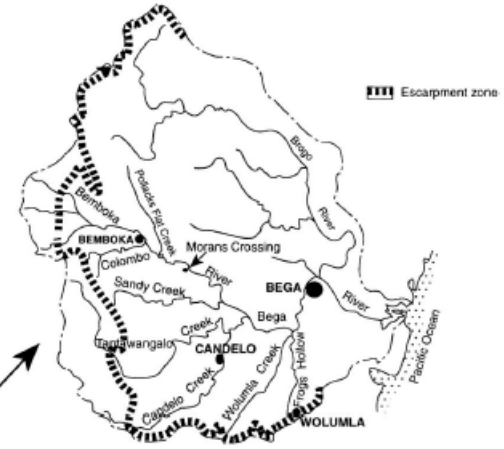
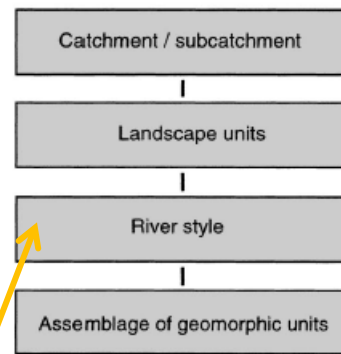

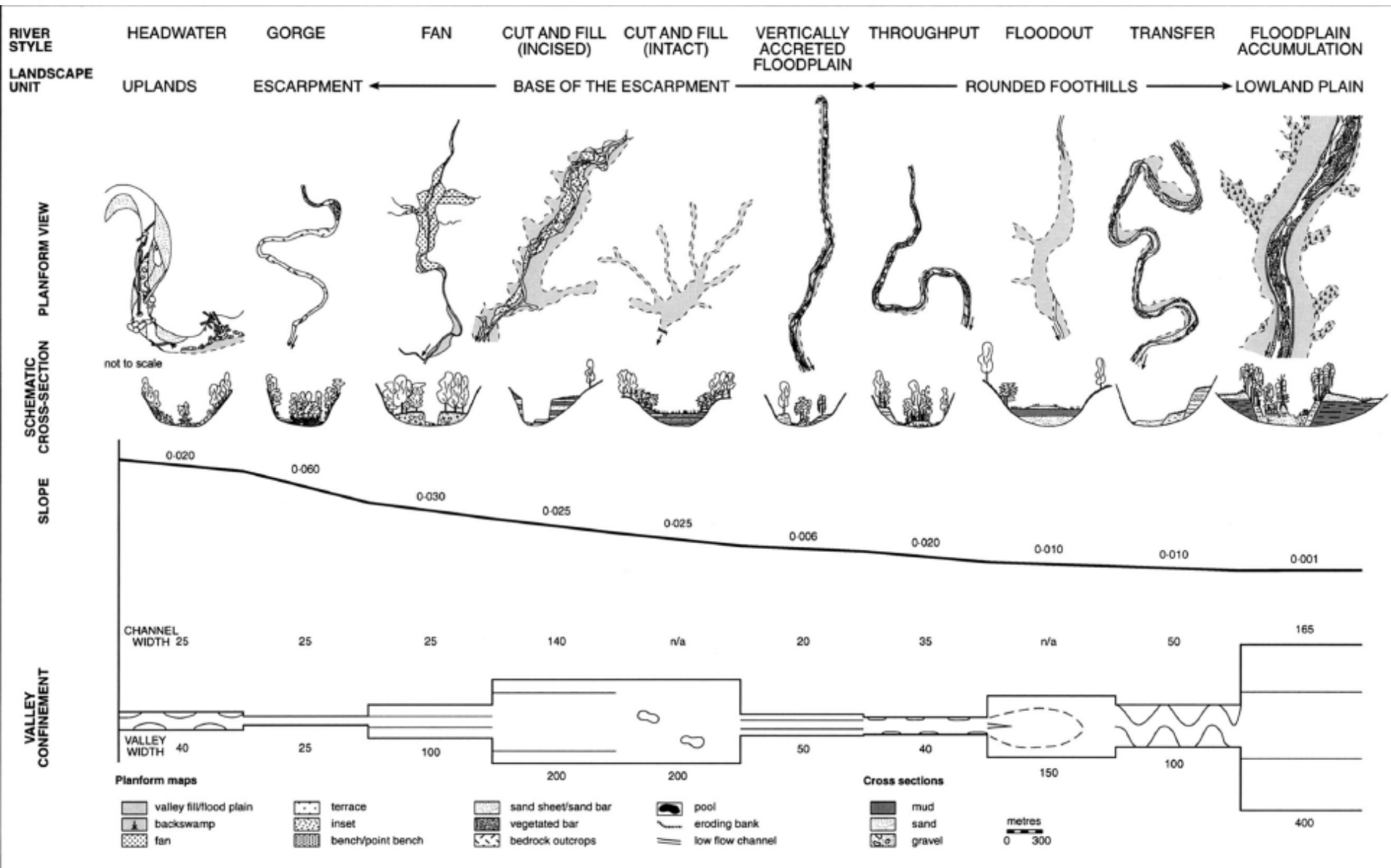
Brierley – Fryirs, 2000

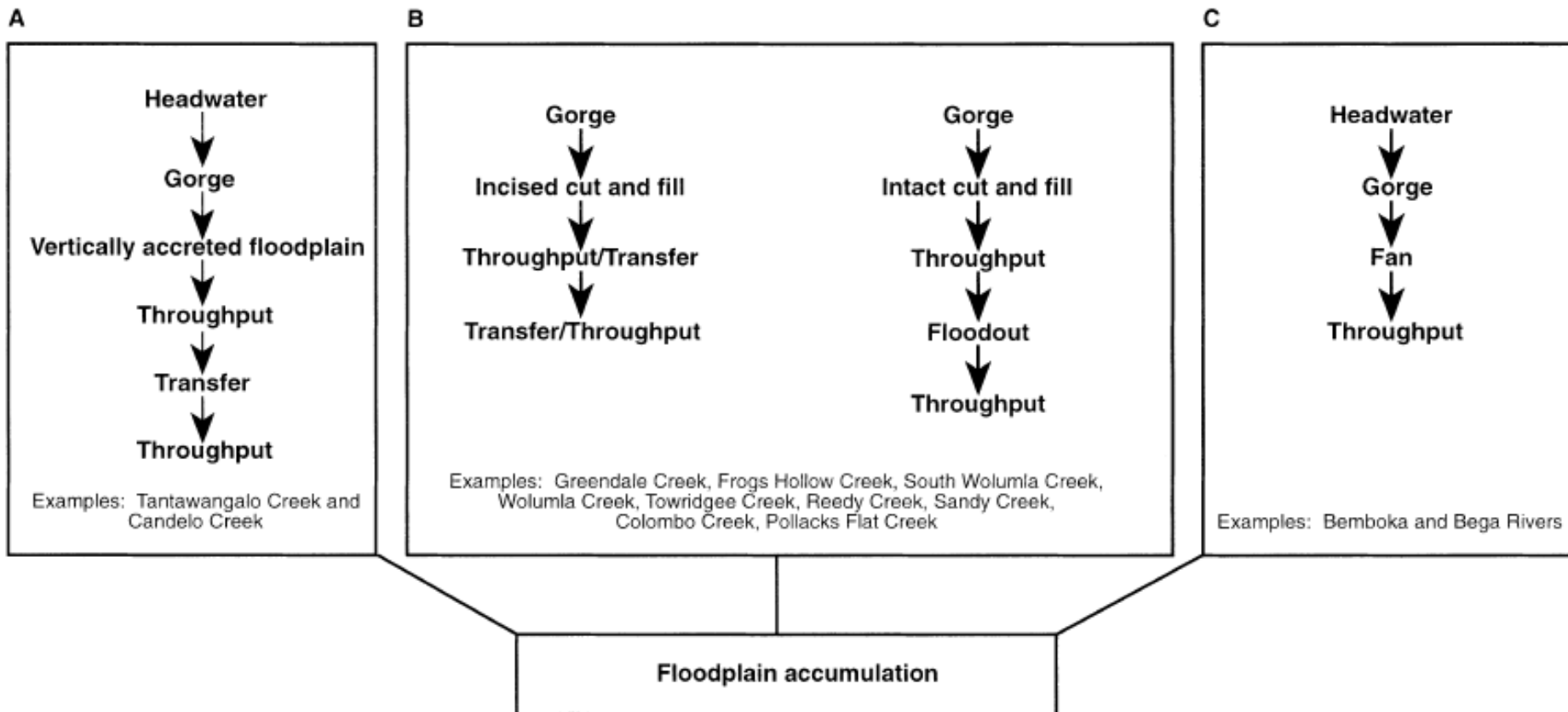
ŘIČNÍ STYL:
 geometrie koryta / údolí
 říční vzor
 soubor korytových forem

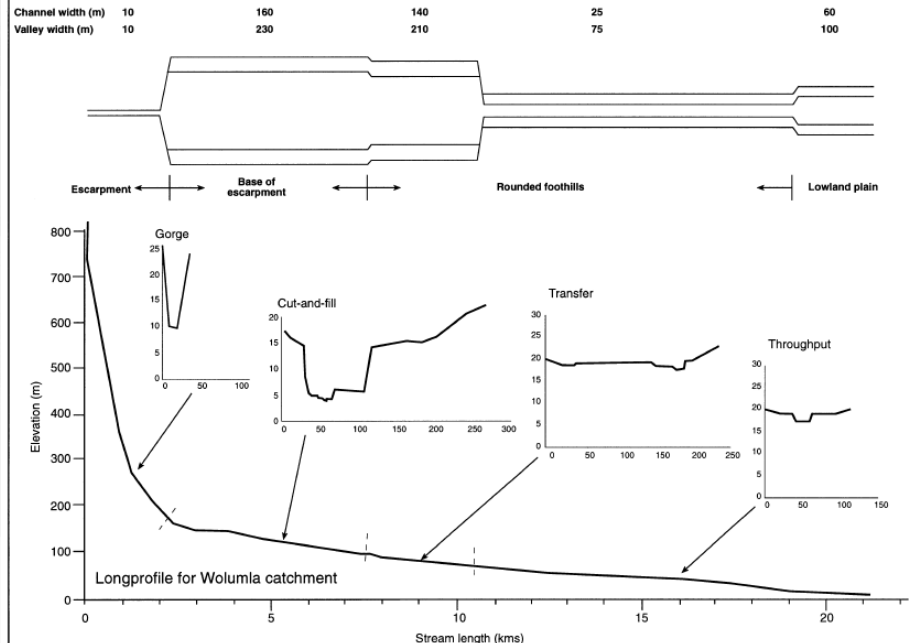
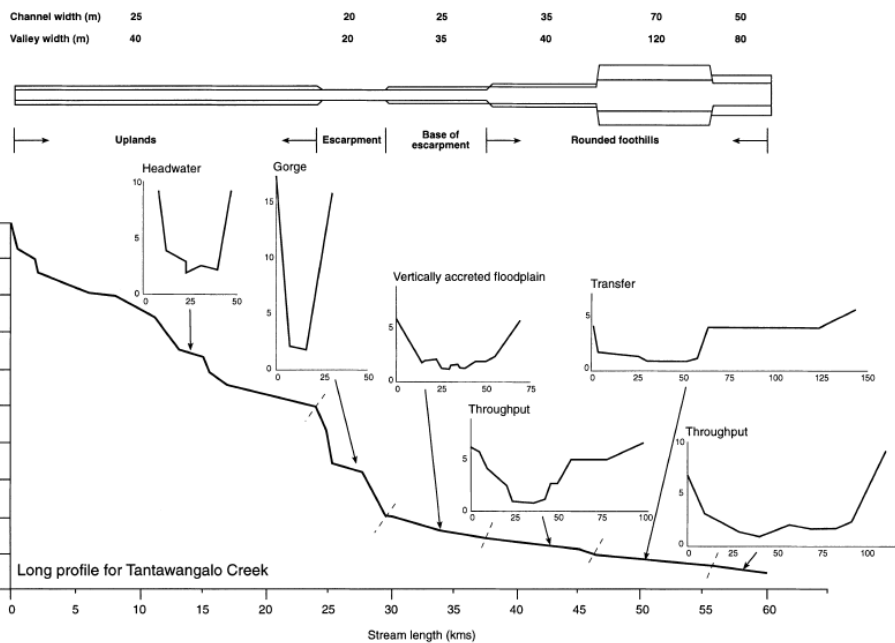
Přehledová tabulka říčních stylů povodí

Podélná variabilita říčních stylů v dílčích povodích

Podélná variabilita říčního stylu na páteřním toku dílčího povodí

Rozhodovací postup alokace prostředků pro revitalizace na úrovni povodí

Priority level

1

Conservation sites

2

Strategic sites

3

Connected sites with high recovery potential

4

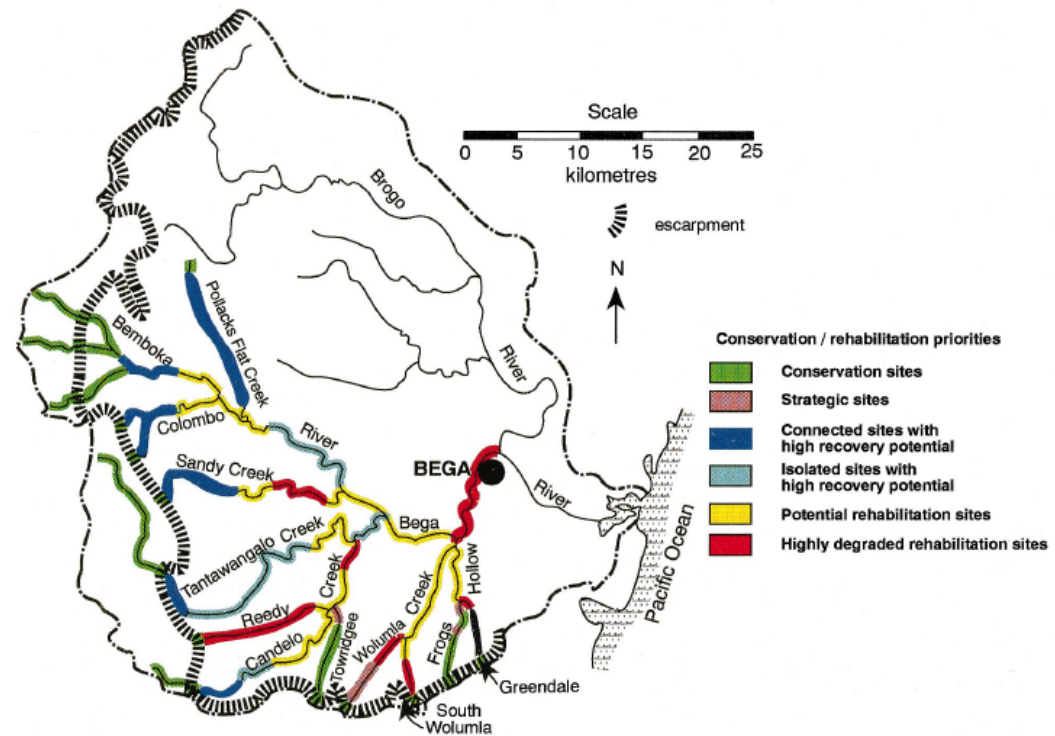
Isolated sites with high recovery potential

5

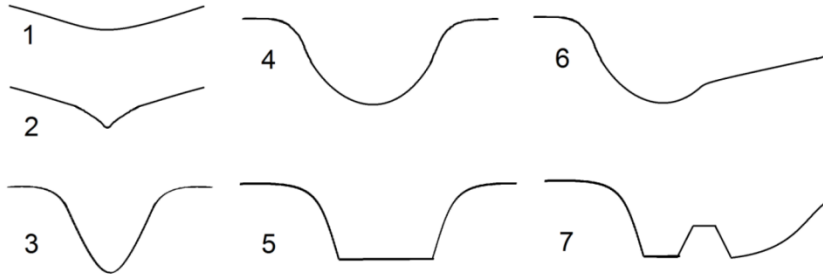
Potential rehabilitation sites

6

Highly degraded rehabilitation priorities

povodí Bílého potoka – Tomáš Doležel (DP)

příčné údolní profily

	Kategorie úseku	Počet úseků	Součet délky úseků [m]	Podíl z celkové délky toků [%]
1	Přírodní koryta	5	1737,1	3,5
2	Přírodně blízká koryta	27	11023,2	22,7
3	Přechodný typ koryta	44	25158,3	51,8
4	Antropogenně pozměněná koryta	24	8417,9	17,3
5	Silně antropogenně upravená koryta	6	2174,9	4,4

